

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Roman

Nazwisko: Szlagowski

Miejsce urodzenia: Tczew

Data urodzenia: 15-11-1949

Imię ojca: Józef

Imię matki: Małgorzata

Dodatkowe informacje: Wojskowy Obóz Internowania na Kępie Panieńskiej pod Chełmnem powstał na mocy zarządzenia nr 0232 szefa POW z 26.10.1982 i funkcjonował w okresie od 5.11.1982 do 9.02.1983. Był jednym z kilku powołanych w ramach akcji „Jesień 82” (podobne działały m.in. w Czerwonym Borze i Trzebiatowie). Umieszczeni w nich zostali wytypowani przez SB i WSW działacze NSZZ „Solidarność” (łącznie około 1500 osób), uznani za „szczególnie niebezpiecznych” w czasie wprowadzania ustawy o związkach zawodowych, delegalizującej „Solidarność”. Oficjalnym powodem rozlokowania 305 osób na poligonie 9 Pomorskiego Pułku Pontonowego w Chełmnie, były szkolenia dla podoficerów i szeregowych rezerwy. Wśród powołanych znalazło się jednak kilkanaście osób bez przysięgi wojskowej lub chorych. Skoszarowani w Chełmnie „żołnierze” nie otrzymali też broni. Obóz polowy wybudowano na wale wiślanym (poza obszarem jednostki), pilnowanym przez WSW. Przetrzymywani prowadzili szereg prac ziemnych, w tym budowę mostu pontonowego na Wiśle. Formą represji były również warunki bytowe (niedograne namioty, brak opieki lekarskiej, prawa do widzeń, cenzura korespondencji, bicie, dodatkowe kary więzienia). Umieszczeni w obozie protestowali, podejmując głodówki, prowadząc pikietę, a także ucieczki. Więzionym udało się również postawić na terenie obozu krzyż. Było to szczególnie ważne, biorąc pod uwagę, prowadzoną w Chełmnie przez oficerów polityczno-wychowawczych intensywną indoktrynację. Bibliografia: - Chinciński T., Ekstrema w obozie, „BIPN” 2006, nr 11-12, s. 53–58. - Lisiecki K., Panek T., Wabik W., Gdańsk w stanie wojennym 1981–1983, Gdańsk 2013. - Pawłowski P., Trzystu z Kępy Panieńskiej. Monografia wojskowego obozu internowania dla działaczy „Solidarności” na poligonie wodnym w Chełmnie (5 listopada 1982–2 lutego 1983), Koszalin 2008. - Polak W., Czas ludzi niepokornych. , Toruń 2003.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta operacyjne krypt. „Gotowość” dotyczące przygotowań do wprowadzenia stanu wojennego w woj. gdańskim prowadzone od 03.02.1980 do 22.12.1982 przez Wydz. III „A”/IV, Wydz. Śledczy KW MO w Gdańsku. Roman Szlagowski, członek KZ NSZZ „Solidarność” w Fabryce Przekładni Samochodowych „Polmo” w Tczewie, aktywny uczestnik strajków w lipcu i sierpniu 1980, przechodzi w: „Wykazie osób, których na wypadek poważnego zagrożenia wewnętrznego państwa powołanie do Ludowego Wojska Polskiego nie jest wskazane” z 17.02.1981, „Wykazie osób do zatrzymania i internowania”, „Wykazie osób przewidzianych do internowania”, „Wykazie internowanych osób z województwa gdańskiego z 13.12.1981”. W materiałach znajduje się także: „Arkusze informacyjny osoby podlegającej internowaniu” sporządzony 04.02.1981 oraz dwie opinie o osobie internowanej z 28.12.1981 i 07.01.1982 sporządzone przez Zastępcę Naczelnika Wydz. III „A” KW MO w Gdańsku. Zgodnie z ww. opiniami Roman Szlagowski został internowany w Ośrodku Odosobnienia w Strzebielinku 13.12.1981 na mocy decyzji Komendanta Wojewódzkiego MO w Gdańsku nr 87/81. Podstawą jego internowania był „aktywny udział w strajkach w lipcu i sierpniu 1980 oraz późniejsza działalność, która zdecydowała o jego wyborze do Prezydium Komisji Zakładowej NSZZ »Solidarność«”. Podejrzewano, z uwagi na jego dotychczasowe działania, że: „na wolności (...) nie będzie przestrzegał obowiązującego porządku prawnego”. Pierwsza z opinii kończy się propozycją uchylecia internowania po uprzedniej rozmowie operacyjnej i uzyskaniu deklaracji o lojalności; druga kończy się wnioskiem o utrzymanie internowania ze względu na odmowę złożenia deklaracji lojalności. Część akt dotyczących ww. o sygn. 911/19 t. 8 została zniszczona za protokołem brakowania akt nr 4/89 z 22.08.1989.

IPN Gd 00207/10 t. 1/1, t. 1/3 (156/10, 911/2).

Akta osobowe Romana Szlagowskiego internowanego 13.12.1981 w Ośrodku Odosobnienia w Strzebielinku ze względu na działalność opozycyjną, na mocy decyzji Komendanta Wojewódzkiego MO w Gdańsku nr 87 wydanej 12.12.1981. Zwolniony z internowania na mocy decyzji Komendanta Wojewódzkiego MO w Gdańsku nr 148 wydanej 29.04.1982.

IPN Gd 159/144.

Roman Szlagowski, w związku z prowadzeniem działalności związkowej w TKZ „Polmo” Tczew, został zarejestrowany 21.10.1982 przez Pion V RUSW w Tczewie do Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Gracze” nr rej. 45330. Sprawę zakończono 23.11.1984 w związku z „zaniechaniem wrogiej działalności”. Materiały złożono do archiwum pod sygn. 18708/II.

Akta o sygn. 18708/II zniszczono. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych i ZSKO.

Roman Szlagowski figuruje w księdze ewidencji żołnierzy rezerwy powołanych na ćwiczenia w Wojskowym Obozie Internowania na Kępie Panieńskiej pod Chełmnem (Jednostka Wojskowa nr 1636). Powołany 05.11.1982, wcielony 10.11.1982 do 6 kompanii pontonowej. Zwolniony po odbyciu ćwiczeń 03.02.1983.

IPN By 674/7.